

Terugbetaling van kostenvergoedingen

20 december 2010

De fiscale adviespraktijk heeft veel belangstelling voor kostenvergoedingen van de werkgever aan de werknemer. Nu zeker: de invoering van de werkkostenregeling per 1 januari 2011 brengt nieuwe spelregels voor kostenvergoedingen, voor vaste kostenvergoedingen en voor vergoedingen op declaratiebasis.

In BelastingBelangen is daar uitgebreid bij stilgestaan: zie ook BelastingBelangen april 2010: [De werkkostenregeling, loon en loon in natura](#) en BelastingBelangen oktober 2010: [Werkkostenregeling en vaste kostenvergoedingen](#).

In deze special gaan we in op de omgekeerde situatie: de terugbetaling van kostenvergoedingen door de werknemer aan de werkgever. Wat zijn daarvan de fiscale gevolgen? Zo'n terugbetaling van een kostenvergoeding is aan de orde als de kosten zich niet hebben voorgedaan. Of bij ontslag van de werknemer, als hij een eerder ontvangen vergoeding voor de kosten van een dure studie of opleiding (gedeeltelijk) moet terugbetalen.

Terugbetaling; de fiscale gevolgen

De fiscale gevolgen van de terugbetaling van een kostenvergoeding worden bepaald door het oorspronkelijke karakter van de vergoeding. Is de kostenvergoeding indertijd, bij de toekenning, bij de werknemer belast, dan vormt de terugbetaling voor hem negatief loon.

Is de vergoeding belastingvrij verstrekt, dan is de terugbetaling geen negatief loon. De toelichting bij de invoeringswet van de Wet inkomstenbelasting 2001 is daar duidelijk is: "Indien een werknemer om welke reden dan ook een vrije vergoeding geheel of gedeeltelijk terugbetaalt, brengt het in de wet neergelegde systeem mee dat deze terugbetaling niet op enigerlei wijze in mindering op het loon kan komen. De fiscale behandeling van een dergelijke situatie is derhalve gelijk aan die van de situatie waarin de werkgever aanstonds geen of een gedeeltelijke vergoeding verstrekt."

Dit uitgangspunt blijft ook onder de **werkkostenregeling** onverkort van toepassing.

Als de werknemer een gericht vrijgestelde vergoeding terugbetaalt – zie voor de gerichte vrijstellingen BelastingBelangen oktober 2010: [Werkkostenregeling en vaste kostenvergoedingen](#) onder *De vaste kostenvergoeding onder de werkkostenregeling* – heeft dat geen gevolgen voor de loonheffing, niet voor de werknemer en niet voor de werkgever.

Is sprake van een terugbetaling van een (kosten-)vergoeding die de werkgever bij toekenning onder de vrije ruimte van 1,4% van de fiscale loonsom heeft gebracht, dan heeft de terugbetaling geen gevolgen voor de werknemer.

Wél voor de werkgever: als hij in dat jaar de vrije ruimte overschrijdt en over dat surplus de 80%

eindheffing verschuldigd is, komt de terugbetaling in mindering op dat surplus. Daarbij is niet van belang of de terugbetaalde vergoeding bij toekenning ten laste van de vrije ruimte is gekomen, of dat de werkgever daarover eindheffing heeft betaald. De nieuwe staatssecretaris van Financiën, Frans Weekers, vindt deze gunstige uitwerking "in overeenstemming met het kasstelsel en het globale en vereenvoudigende karakter van de werkkostenregeling".

Terugbetaling van studiekostenvergoedingen

Het komt regelmatig voor dat een werknemer bij ontslag een vergoeding voor studiekosten moet terugbetalen aan zijn werkgever. Als die werknemer kort daarop – of aansluitend – een nieuwe baan aanvaardt, wil de nieuwe werkgever de terug te betalen vergoeding nog wel eens voor zijn rekening nemen.

De volgende situaties zijn te onderscheiden:

1. De werknemer heeft op hem drukkende uitgaven voor een studie en krijgt géén vergoeding van zijn werkgever.

>>De werknemer heeft recht op aftrek van studiekosten in de inkomstenbelasting.

2. De werknemer doet uitgaven voor een studie en krijgt daarvoor een vergoeding van zijn werkgever.

>>De studiekostenvergoeding is onder de huidige wettelijke regeling (onder voorwaarden) een vrije vergoeding.

>>Onder de werkkostenregeling is sprake van een gerichte vrijstelling.

>>Door de vergoeding drukken de uitgaven niet meer op de werknemer, waardoor die kosten bij hem niet in aftrek komen voor de heffing van inkomstenbelasting.

3. De werknemer betaalt de studiekostenvergoeding terug aan zijn werkgever. De vergoeding was bij toekenning een onbelaste vergoeding of – onder de werkkostenregeling – een gerichte vrijstelling.

>>De werknemer betaalt een eerder onbelaste studiekostenvergoeding terug, zodat er voor hem geen sprake is van negatief loon. Ook voor de werkgever zijn er geen gevolgen voor de loonheffing.

>>De werknemer kan – op grond van een redelijke wetstoepassing – het terugbetaalde bedrag voor de heffing van inkomstenbelasting in aanmerking nemen als scholingsuitgaven, en wel in het jaar van terugbetaling.

4. De werknemer aanvaardt een nieuwe baan en zijn nieuwe werkgever kent hem een vergoeding toe, tot het bedrag dat de werknemer aan zijn oude werkgever moet terugbetalen. De nieuwe werkgever kent die vergoeding toe in het jaar waarin de werknemer de kostenvergoeding aan zijn oude werkgever terugbetaalt.

- >>Door de terugbetaling van de studiekostenvergoeding aan de werkgever ontstaan voor de werknemer weer op hem drukkende scholingsuitgaven. Zijn nieuwe werkgever kan hiervoor een onbelaste studiekostenvergoeding geven. Het is dan een vrije vergoeding of, onder de werkkostenregeling, een gericht vrijgestelde vergoeding. Hierbij geldt als voorwaarde dat hij de vergoeding betaalt of onvoorwaardelijk toezegt in het kalenderjaar waarin de werknemer terugbetaalt aan zijn oude werkgever.
- >>De vergoeding door de nieuwe werkgever heeft tot gevolg dat voor de werknemer geen sprake meer is van uitgaven voor een studie die op hem drukken. Hij kan die kosten dan ook niet in aftrek brengen op zijn inkomen voor de heffing van inkomstenbelasting.

5. De werknemer aanvaardt een nieuwe baan en zijn nieuwe werkgever kent hem een vergoeding toe, tot het bedrag dat de werknemer aan zijn oude werkgever moet terugbetalen. De nieuwe werkgever kent die vergoeding toe **ná** het jaar waarin de werknemer de kostenvergoeding aan zijn oude werkgever terugbetaalt.

- >>Door de toekenning van de vergoeding na afloop van het jaar waarin de werknemer de vergoeding aan zijn oude werkgever terugbetaalt, is er geen sprake van een onbelaste studiekostenvergoeding.
- >>Voor de werknemer leidt de terugbetaling aan zijn oude werkgever in het desbetreffende jaar tot aftrekbare scholingsuitgaven.
- >>De vergoeding door de nieuwe werkgever in een later jaar staat niet tegenover in dat jaar op de werknemer drukkende scholingsuitgaven en daarom is de vergoeding belast. Onder de werkkostenregeling kan de (nieuwe)werkgever die vergoeding wel onder de vrije ruimte brengen. De werknemer kan die dan alsnog belastingvrij incasseren. Als de werkgever door de vergoeding van de studiekosten de vrije ruimte overschrijdt, is hij daarover 80% eindheffing verschuldigd.

6. De werknemer aanvaardt een nieuwe baan en zijn nieuwe werkgever betaalt de studiekostenvergoeding rechtstreeks terug aan de oude werkgever.

- >>Deze uitwerking gaat volledig buiten de loonheffing om: er zijn geen gevolgen voor de werknemer en de werkgever(s).

Conclusie

De terugbetaling van een kostenvergoedingen door de werknemer aan zijn werkgever kan fiscaal volop vragen oproepen. Zeker als de werknemer door die terugbetaling weer recht krijgt op aftrek van die kosten in de inkomstenbelasting. De terugbetaling van een vergoeding voor studiekosten is daar een fraai voorbeeld van. De uitwerking daarvan in deze special illustreert dat er door de terugbetaling – opnieuw – een keuze ontstaat tussen een aftrek in de winstsfeer (bij de werkgever) of een aftrek in de inkomstenbelasting (bij de werknemer). Werkgever en werknemer kunnen samen nagaan welke van die twee opties fiscaal het voordeligste uitpakt.